

Zelfonderzoek van uw huid na plaveiselcelcarcinoom

U bent onlangs behandeld voor huidkanker van het type plaveiselcelcarcinoom. U vindt hier instructies om zelf uw huid te onderzoeken op een terugkeer van het plaveiselcelcarcinoom of op het ontstaan van een nieuw plaveiselcelcarcinoom.

Waarom is zelfonderzoek belangrijk?

Als u een plaveiselcelcarcinoom heeft gehad, heeft u een verhoogde kans dat er in de toekomst nog een nieuwe huidtumor ontstaat. Ook is het mogelijk dat het plaveiselcelcarcinoom terugkomt in de behandelde plek, zelfs nadat het volledig verwijderd is. Daarnaast is er een kleine kans dat deze tumor uitzaait naar de lymfeklieren. Het is daarom van belang om uw huid en lymfeklieren zelf goed in de gaten te houden en de huid regelmatig te controleren op verdachte plekken. Op die manier is de kans groter dat een eventueel nieuwe huidtumor of teruggekeerd plaveiselcelcarcinoom vroegtijdig ontdekt wordt en goed te behandelen is.

Hoe vaak?

De meeste plaveiselcelcarcinomen ontstaan op huid die aan de zon is blootgesteld, zoals het gezicht. Ze kunnen echter op elke plek op uw huid ontstaan. Ons advies is daarom elke 3 maanden met voldoende licht uw gehele huid na te kijken. Daarnaast is het belangrijk extra goed te letten op de behandelde huid (het litteken) en de lymfeklieren.

Hoe herkent u een plaveiselcelcarcinoom?

Een plaveiselcelcarcinoom kan er eerst uitzien als een bleekroze, ruw knobbeltje. Dit wordt soms een verhoornde plek die langzaam groter wordt en doet soms pijn. Het kan er ook uitzien als een kleine wond die langzaam groter wordt en niet geneest.



Wat merkt u van een plaveiselcelcarcinoom?

Plaveiselcelcarcinomen zijn soms gevoelig of pijnlijk, met name bij aanraking. Een plaveiselcelcarcinoom blijft langzaam groeien en verdwijnt niet spontaan. Op een gegeven moment kan het gaan zweren, waarbij het gemakkelijk en snel kan bloeden.



Actinische keratosen

Bij mensen die een plaveiselcelcarcinoom hebben gehad worden ook vaak actinische keratosen gezien. Actinische keratose betekent letterlijk 'door de zon veroorzaakte verhoorning'. Dit zijn ruwe, vaak rode plekjes op de huid, die ontstaan door schade van zonlicht. Het wordt daarom vaak 'zonneshade' genoemd. Actinische keratose is geen huidkanker, maar wordt beschouwd als een voorstadium van een plaveiselcelcarcinoom. De kans dat het een plaveiselcelcarcinoom wordt is klein, en daarom hoeven niet alle actinische keratosen behandeld te worden.

Hoe onderscheidt u een actinische keratose van een plaveiselcelcarcinoom?

Het kan soms lastig zijn om het verschil te zien tussen een actinische keratose en een plaveiselcelcarcinoom. Meestal voelen mensen de actinische keratose vaak eerder dan dat deze te zien is. Op de plek voelt het ruw aan en kunnen op een gegeven moment harde schilfers ontstaan. Vaak zijn er meerdere plekjes te zien. Ze zijn dan huidkleurig, rood of bruin van kleur. De grootte kan variëren van enkele millimeters tot enkele centimeters. Als een plek pijnlijk wordt bij aanraking of dikker wordt, is dat een reden om contact op te nemen met uw huisarts of dermatoloog. Dan zou het een plaveiselcelcarcinoom kunnen zijn.



Zelfonderzoek

Bekijk uw huid zorgvuldig van boven naar beneden:

- onbehaarde deel van de schedel
- gezicht (vergeet de oren niet)
- hals
- schouders
- armen
- handruggen
- decolleté
- buik
- rug
- benen

Kijk extra zorgvuldig naar huid waar de zon veel op schijnt, zoals het gezicht. Op plekken die u zelf niet goed kunt zien, kunt u een handspiegel gebruiken of, zo mogelijk, uw partner laten kijken.

De behandelde plek

Bekijk ook het litteken van de behandelde huid, omdat het plaveiselcelcarcinoom terug zou kunnen komen op deze plek. Het eerste jaar na behandeling kan het litteken:

- dikker worden
- dunner worden
- geheel van kleur veranderen
- jeuken
- pijn doen
- gevoelloos zijn

Dit zijn onschuldige tekenen en kunnen geen kwaad.

Maak een afspraak bij uw huisarts, dermatoloog of verpleegkundig specialist bij:

- een plotselinge verandering van het litteken
- een groeiend bultje of zweertje in het litteken of de huid eromheen,
 - dat niet geneest zoals u gewend bent
 - en/of minimaal 6 weken bestaat.

Het is mogelijk dat het plaveiselcelcarcinoom teruggekomen is.

Lymfeklieren controleren

Een plaveiselcelcarcinoom heeft een kleine kans om uit te zaaien naar andere organen. Als een plaveiselcelcarcinoom uitzaait, gaat dit meestal eerst via de lymfeklieren. Daarom is het belangrijk om regelmatig de lymfeklieren te controleren in de omgeving van het litteken. Dit zijn vaak de lymfeklieren voor het oor en in de hals, oksels of liezen. Als u daar een bobbel voelt, is dat een reden om contact op te nemen met uw huisarts, dermatoloog of verpleegkundig specialist.



Afspraak maken met de huisarts

Denkt u dat u mogelijk een nieuwe huidtumor heeft gevonden? Of lijkt het behandelde plaveiselcelcarcinoom terug te komen in het litteken? Maak dan een afspraak bij uw huisarts, dermatoloog of verpleegkundig specialist. Uw huisarts, dermatoloog of verpleegkundig specialist zal met u meekijken naar de verdachte plek en mogelijk hiervan een biopsie afnemen.

Contact

Polikliniek dermatologie (010) 704 01 10 (van 08.00 uur tot 16.30 uur).

Meer informatie

Kanker.nl

Informatie over kanker, de behandeling ervan of leven met kanker. Ervaringen van anderen. Hulp en ondersteuning.

www.kanker.nl

De Huidkanker Stichting

Het platform voor niet-melanoom huidkankerpatiënten

www.hukas.nl

Patiëntinformatiecentrum Oncologie (PATIO)

Het patiëntinformatiecentrum is er voor iedereen die met kanker te maken krijgt, als patiënt of naaste. Het informatiecentrum bevindt zich aan de Zimmermanweg en is geopend van maandag t/m vrijdag van 8.00 - 16.30 uur. Telefoon: (010) 704 12 02. Mail: patio@erasmusmc.nl. Voor alle mogelijkheden en activiteiten: www.erasmusmcpatio.nl. Kijkt u ook eens naar het ervaringsverhaal van Joris: <https://www.youtube.be/watch?v=4GVqbuyUSnA>



